

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 7 ноември 2023 г.
(OR. en)

14637/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0387(NLE)

ECOFIN 1087
FIN 1092
UEM 338

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно:	РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА за изменение на Решение за изпълнение от 28 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Литва
----------	---

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

от...

**за изменение на Решение за изпълнение от 28 юли 2021 г. за одобряване на оценката на
плана за възстановяване и устойчивост на Литва**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост¹, и по-специално член 20, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

¹ ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17.

като има предвид, че:

- (1) След представянето на националния план за възстановяване и устойчивост (ПВУ) от Литва на 14 май 2021 г. Комисията предложи своята положителна оценка на Съвета. На 28 юли 2021 г. Съветът одобри положителната оценка с решение за изпълнение (наричано по-долу „решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г.“)¹.
- (2) Съгласно член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа на всяка държава членка трябваше да бъде актуализирано до 30 юни 2022 г. в съответствие с методиката, предвидена в него. На 30 юни 2022 г. Комисията представи резултатите от тази актуализация на Европейския парламент и на Съвета.
- (3) На 30 юни 2023 г. Литва представи на Комисията изменен национален ПВУ, в който е включена глава за REPowerEU в съответствие с член 21в от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (4) В изменения ПВУ се взема предвид също така актуализираното максимално финансово участие в съответствие с член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 и е включено обосновано искане до Комисията да внесе предложени за изменение на решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. в съответствие с член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241, на основание, че планът за възстановяване и устойчивост частично вече не може да бъде изпълнен поради обективни обстоятелства. Измененията на ПВУ, представени от Литва, се отнасят до 46 мерки и подмерки.

¹ Вж. документи ST 10477/21 INIT и ST 10477/21 ADD 1 на <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) На 14 юли 2023 г. Съветът отправи препоръки към Литва в контекста на европейския семестър. Съветът препоръча на Литва, *inter alia*, да предприеме действия, насочени към премахване на мерките за спешна енергийна подкрепа, намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, да укрепи здравеопазването и социалните услуги и да подобри социалните жилища, както и да продължи бързото изпълнение на ПВУ и програмите в рамките на политиката на сближаване.
- (6) Представянето на изменения ПВУ бе предшествано от процес на консултации, проведени в съответствие с националната правна уредба, в които участваха местни и регионални органи, социални партньори, организации на гражданското общество, младежки организации и други съответни заинтересовани страни. Обобщението на консултациите беше представено заедно с изменения национален ПВУ. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на изменения ПВУ в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент.

Искане за заем въз основа на член 14 от Регламент (ЕС) 2021/241

- (7) Измененият ПВУ, представен от Литва, включва искане за подкрепа под формата на заем, с който да се подпомогне изпълнението на шест мерки.

- (8) По компонент 2 (Екологична трансформация на Литва) Литва предлага да се добави реформа, насочена към мобилизиране на публично и частно финансиране за постигане на целите за смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него и за повишаване на привлекателността на Литва за инвеститорите в екосъобразни финансови продукти. Очаква се това да бъде постигнато чрез плана за действие на Литва за екосъобразно финансиране за периода 2023—2026 г. Освен това Центърът за екосъобразно финансиране и знания, който е създаден в изпълнение на Плана за действие за екосъобразно финансиране за периода 2023—2026 г., има за цел да допринесе за развитието на устойчива екосистема за етикетиране в Литва въз основа на международни практики, да гарантира разпространението на съответната информация, свързана с устойчивостта, да координира сътрудничеството между публичния и частния сектор и академичните среди и да популяризира Литва в областта на устойчивото финансиране.
- (9) По компонент 5 (Висше образование — съгласувана рамка за стимулиране на научните изследвания и иновациите и бизнеса с висока добавена стойност) Литва предлага да се добави инвестиция, предвиждаща създаването на финансов инструмент, насочен към предоставяне на синдикирани и подчинени заеми, или на преки заеми на, наред с другите, предприятия за развитие на екологични промишлени технологии и промишленост с висока добавена стойност. Съответната инвестиция е насочена към бизнеса и има за цел да подкрепи социалното и териториалното сближаване, както и интелигентния, устойчив и приобщаващ растеж.
- (10) По компонент 6 (Ефикасен публичен сектор и предварителни условия за възстановяване след пандемията) Литва предлага да се добави реформа за подобряване на централизираното възлагане на обществени поръчки чрез Централната организация за закупуване и нова инвестиция под формата на вноса от 150 милиона евро в капитала на INVEGA (Литовска национална насърчителна институция), която се очаква да подобри достъпа до финансиране в Литва.

- (11) По компонент 7 (Повече възможности за всички за активно изграждане на национално благосъстояние) Литва предлага да се добави реформа, насочена към намаляване на фрагментирането на планирането и предоставянето на социални услуги, услуги по заетостта и други свързани услуги, както и повишаване на компетентността на социалните работници
- (12) По компонент 8 (REPowerEU) Литва предлага да се добави инвестиция, състояща се от прилагането на финансов инструмент за насърчаване на внедряването на енергия от възобновяеми източници. Инвестицията се състои от публична инвестиция във фонд за отпускане на заеми на частни субекти, както и на публични субекти, осъществяващи подобни дейности, за разгръщане на мощности за производство на слънчева и вятърна електроенергия на сушата.

Актуализации въз основа на член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241

- (13) В изменения ПБУ, представен от Литва, се актуализират две подмерки, за да се вземе предвид актуализираното максимално финансово участие, което намалява от 2 224 195 119 EUR¹ на 2 099 135 822 EUR¹. В съответствие с член 21в, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 държавите членки, по отношение на които се прилага намаляване на максималното финансово участие, могат да включат в главите за REPowerEU и мерки, посочени във вече приетите решения за изпълнение на Съвета, без да ги доразгръщат, до размер на прогнозните разходи, равен на посоченото намаление.

¹ Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Литва от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислени в съответствие с методиката по член 11 от посочения регламент.

- (14) На тази основа Литва променя две цели от една подмярка и една цел от друга подмярка по компонент 2 (Екологична трансформация на Литва). По-специално, това изменение се отнася до цел 23 и цел 24 за създаване на нов капацитет за производство на електроенергия от възобновяеми източници (ВЕИ) (Подкрепа за изграждането на разположени на сушата инсталации за ВЕИ (слънчева и вятърна енергия) и индивидуални съоръжения за съхранение) като част от инвестиция Б.1.1.2 и цел 49 в областта на демонстрационните сгради, санирани с цел намаляване на потреблението на енергия (Актуализиране и изпитване на практика на пакети и стандарти за саниране на сгради и създаване на методика за развитието на устойчиви градове) като част от инвестиция Б.1.3.1. Цели 23 и 24 трябва да отпаднат от подмярка Б.1.1.2. и да се включи по подмярка 3.1.3.2 (REPowerEU). Освен това цел 49 трябва да отпадне от подмярка Б.1.3.1 и да се включи по подмярка 3.1.1.1 (REPowerEU). Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

Изменения въз основа на член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241

- (15) Измененията на ПБУ, представени от Литва поради обективни обстоятелства, се отнасят до 44 мерки и подмерки.

- (16) Литва обясни, че пет мерки и подмерки вече не могат да бъдат изпълнени напълно поради високата инфлация. Инфлацията в Литва - както на цените, така и на заплатите - е постоянно висока между края на 2021 г. и края на 2022 г., което води до повишени разходи, например за строителство и оборудване, като по този начин се отразява на сроковете и равнището на амбиция на проектите по ПВУ. Това се отнася за цел 20 от подмярка А.1.3.3 (Модернизация на отделенията за спешна помощ и на отделенията за реанимация в регионалните болници) по компонент 1 (Устойчива и ориентирана към бъдещето здравна система), цели 53 и 54 от подмярка Б.1.3.4 (Подкрепа за по-бързо саниране на сгради в съответствие с актуални стандарти за саниране на сгради), цели 55 и 56 от мярка Б.1.4 (Увеличаване на капацитета за усвояване на парникови газове) по компонент 2 (Екологична трансформация на Литва), цел 98 от подмярка Г.1.1.4 (Укрепване на компетентностите на педагогическия персонал) по компонент 4 (Качествено и достъпно образование за целия жизнен цикъл) и цел 189 от подмярка Ж.1.2.2 (Увеличаване на обхвата и разнообразието на мерките за подкрепа на заетостта, допринасяне за целите на цифровата и екологичната трансформация и насърчаване на кръговата икономика) по компонент 7 (Повече възможности за всички за активно изграждане на национално благосъстояние). Въз основа на това Литва поиска тези ключови етапи и цели да бъдат изменени. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (17) Литва обясни, че три мерки и подмерки вече не могат да бъдат изпълнени напълно поради прекъсвания по веригата на доставки. Прекъсванията по веригата на доставки и съответните трудности при получаването на компоненти за изпълнение на проекти силно засягат производството и експлоатацията на биогорива и водород от възобновяеми източници, внедряването на мрежи с много голям капацитет и разработването на иновативни решения в транспортния сектор. Това се отнася за цели 46 и 47 от подмярка Б.1.2.4 (Подкрепа за развитието на сектора на горивата от възобновяеми източници (биометан, второ поколение течни биогорива за транспорта и зелен водород) по компонент 2 (Екологична трансформация на Литва), цели 86, 87 и 88 от подмярка В.1.5.2 (По-нататъшно развитие на мрежи с много голям капацитет) и цел 90 от подмярка В.1.5.3 (Иновации в мобилността) по компонент 3 (Цифрова трансформация за растеж). Предложените изменения на подмярка В.1.5.2 (По-нататъшно развитие на мрежи с много голям капацитет) също представляват очевидно по-добър алтернативен начин за изпълнение на проекта. Въз основа на това Литва поиска графикът за изпълнение на тези ключови етапи и цели да бъде изменен и посочените промени да бъдат направени. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (18) Литва обясни, че три мерки и подмерки вече не могат да бъдат изпълнени напълно в рамките на първоначалния срок поради непредвидена необходимост разработчиците да преразгледат първоначалния си ПВУ, за да гарантират качеството и безопасността на проекта. Това се отнася за ключов етап 7 от подмярка А.1.1.7 (Създаване на център за модерни терапии), ключов етап 10 от подмярка А.1.1.9 (Създаване на платформа за компетентност на здравните специалисти) и цел 11 от подмярка А.1.1.10 (Разработване на модел за оценка на качеството на здравното обслужване) по компонент 1 (Устойчива и ориентирана към бъдещето здравна система). Въз основа на това Литва поиска срокът за изпълнение на тези ключови етапи и тази цел да бъде удължен. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.
- (19) Литва обясни, че три мерки и подмерки вече не могат да бъдат изпълнени напълно поради промяна на търсенето на пазара. Например интересът на общините към участие в проекти, като например проекти за специфична безкасова инфраструктура за плащания в училищата, търсенето на езикови курсове за чуждестранни студенти или броят на университетите, участващи в международни мрежи, се оказва по-нисък от очакваното. Това се отнася за цели 124 и 125 от подмярка Д.1.1.3 (Укрепване на международната конкурентоспособност на висшите учебни заведения), цел 130 от подмярка Д.1.2.2 (Нарастващо търсене на иновации в Литва чрез използване на потенциала на обществените поръчки) по компонент 5 (Висшето образование — съгласувана рамка за стимулиране на научните изследвания и иновациите и бизнеса с висока добавена стойност) и цели 159 и 160 от подмярка Е.1.4.4 (Финансово грамотни бъдещи данъкоплатци) по компонент 6 (Ефикасен публичен сектор и предварителни условия за възстановяване след пандемията). Въз основа на това Литва поиска тези ключови етапи и цели да бъдат изменени. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (20) Литва обясни, че шест мерки и подмерки вече не могат да бъдат изпълнени (напълно) в рамките на първоначалния срок поради забавяне в процедурите за възлагане на обществени поръчки извън контрола на националните органи. Такива забавяния са причинени например от непредвидени пречки при снабдяването с необходимите материали, непредвидени увеличения на цените на енергията, съчетани с липса на местно производство на енергия от възобновяеми източници или липса на пазарно участие, което обосновава необходимостта от изменение на обхвата на процедурата за възлагане на обществена поръчка. Това се отнася за цел 19 от подмярка А.1.3.2 (Модернизиране на експертните центрове в областта на инфекциозните болести) по компонент 1 (Устойчива и ориентирана към бъдещето здравна система), цел 22 от подмярка Б.1.1.1 (Подготвителна работа за разработването на морска вятърна електроцентрала и свързаната с нея инфраструктура), ключов етап 30 от мярка Б.1.2 (Движение без замърсяване на околната среда), цел 52 от подмярка Б.1.3.3 (Насърчаване на предлагането на строителни продукти и услуги, които ускоряват санирането на сгради) по компонент 2 (Екологична трансформация на Литва), ключов етап 138 от подмярка Е.1.1.1 (Модернизиране на системата за управление на човешките ресурси в публичния сектор) по компонент 6 (Ефикасен публичен сектор и предварителни условия за възстановяване след пандемията) и цел 187 от подмярка Ж.1.2.1 (Оптимизиране и подобряване на оперативните процеси на службите по заетостта, като се гарантира систематично ориентиране към клиентите) по компонент 7 (Повече възможности за всички за активно изграждане на национално благосъстояние). Въз основа на това Литва поиска тези ключови етапи да бъдат изменени. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (21) Литва обясни, че за 24 мерки и подмерки предложените редакции представляват явно по-добър алтернативен начин за изпълнение на проекта. Намерени са по-ефективни начини за изпълнение на същите мерки, в резултат на което са намалени разходите, постигнато е предсрочно изпълнение или е увеличен обхватът и амбициите на мерките. Това се отнася за ключов етап 1 от подмярка А.1.1.1 (Законодателна рамка, уреждаща организацията, управлението и предоставянето на услуги за спешна медицинска помощ), описанието на подмярка А.1.1.11 (Цифровизация на сектора на здравеопазването) по компонент 1 (Устойчива и ориентирана към бъдещето здравна система), цели 31, 32 и 33 от подмярка Б.1.2.1. (Подкрепа за закупуване на чисти превозни средства от публичния сектор и предприятията), цел 36 от подмярка Б.1.2.2 (Подкрепа за закупуване на превозни средства за обществен транспорт с нулеви емисии), цел 41 от подмярка Б.1.2.3 (Инсталиране на инфраструктура за зареждане на превозното средство/алтернативна инфраструктура за зареждане с гориво) и цел 51 от подмярка Б.1.3.2 (Инструменти за улесняване на координацията на санирането на сгради и техническа помощ) по компонент 2 (Екологична трансформация на Литва), ключови етапи 59 и 60 и цели 61, 62 и 63 от подмярка В.1.1 (Преобразуване на управлението на информационните технологии в публичния сектор), цел 67 от подмярка В.1.2 (Гарантиране на ефективността на управлението на данните и свободно достъпните данни), описанието на подмярка В.1.3 (Услуги, ориентирани към клиентите), ключов етап 74 и цел 75 от подмярка В.1.4.1 (Разработване на технологични ресурси на литовски език), ключов етап 76 и цел 77 от подмярка В.1.4.2 (Цифровизация и достъпност на културните ресурси), и цел 82 от подмярка В.1.4.5 (Център за високи постижения в областта на ИКТ) по компонент 3 (Цифрова трансформация за растеж), описанието на мярка Г.1.1 (Модерно общо образование — Контекст за конкурентоспособност), ключов етап 99 от подмярка Г.1.1.4 (Укрепване на компетентностите на учителите, заместниците и ръководителите), ключов етап 115 от подмярка Г.1.4.2 (Оценка на компетентностите) по компонент 4 (Качествено и достъпно образование за целия жизнен цикъл),

цел 131 от подмярка Д.1.2.3. (Насърчаване на развитието на екосистемата на стартиращите предприятия) по компонент 5 (Висшето образование — съгласувана рамка за стимулиране на научните изследвания и иновациите и бизнеса с висока добавена стойност), описанието на мярка Е.1.1. (Ефективен публичен сектор), ключов етап 139 от подмярка Е.1.1.2 (Създаване на централизиран механизъм за развитие на компетентностите на ръководителите от публичния сектор), ключов етап 140 и цел 141 от подмярка Е.1.1.3 (Създаване на рамка за развиване на стратегически компетентности в публичния сектор), ключови етапи 148 и 149 от подмярка Е.1.3.1 (Подобрения на бюджетната рамка), ключов етап 150 от подмярка Е.1.3.2 (Прегледи на разходите), ключов етап 154 от подмярка Е.1.3.5 (Консолидиране на националните институции за развитие) по компонент 6 (Ефикасен публичен сектор и предварителни условия за възстановяване след пандемията), ключов етап 164 от мярка Е.1.5 (Инструменти на разположение на предприятията за управление на риска от несъстоятелност) по компонент 6 (Ефикасен публичен сектор и предварителни условия за възстановяване след пандемията) и ключов етап 184 от подмярка Ж.1.1.2 (Допълнителни мерки за повишаване на адекватността и устойчивостта на социалните обезщетения) по компонент 7 (Повече възможности за всички за активно изграждане на национално благосъстояние). Въз основа на това Литва поиска тези ключови етапи и цели да бъдат изменени и посочените промени да бъдат направени. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (22) Комисията смята, че мотивите, изложени от Литва, обосновават актуализацията съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 и изменението съгласно член 21, параграф 2 от същия регламент.

Корекции на технически грешки

- (23) В текста на решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. бяха открити технически грешки, които засягат девет ключови етапа и цели и 17 мерки и подмерки. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде изменено, за да се коригират посочените технически грешки, които не отразяват съдържанието на ПВУ, представен на Комисията на 14 май 2021 г., както беше договорено между Комисията и Литва.

Тези технически грешки се отнасят до ключов етап 2 от подмярка А.1.1.2 (Разработване на цифрова здравна система, улесняваща вторичното използване на здравни данни), ключов етап 4 от подмярка А.1.1.4. (Създаване на модел за предоставяне на основни услуги в областта на общественото здравеопазване), цел 8 и цел 9 от подмярка А.1.1.8 (Създаване на представителна колекция от референтни данни за генома в рамките на здравния проект „Genome Europe“), мярка А.1.2 (Предоставяне на дългосрочни грижи) и ключов етап 15 от подмярка А.1.2.1 (Приемане на модела за дългосрочни грижи) по компонент 1 (Устойчива и ориентирана към бъдещето здравна система), подмярка В.1.4.3 (Създаване на цифрово образователно съдържание и ресурси), подмярка В.1.4.4 (Финансови инструменти за създаване на предприятия и цифрови иновации), подмярка В.1.5.1 (Пътна карта за 5G), подмярка Г.1.1.3. (Програма „Училища за хилядолетието“), подмярка Г.1.1.7 (Подобряване на образованието и грижите в ранна детска възраст), мярка Г.1.4. (Компетентности за екологична и цифрова трансформация, придобити в професионалното образование и обучение), подмярка Г.1.4.1. (Национална платформа за напредъка на професионалното образование и обучение), и подмярка Г.1.4.4. (Програма за мобилност) по компонент 4 (Качествено и достъпно образование за целия жизнен цикъл), цел 123 от подмярка Д.1.1.2 (Подобряване на ефективността на мрежата за висше образование чрез прецизиране на задачите на университетите и коледжите) по компонент 5 (Висше образование — съгласувана рамка за стимулиране на научните изследвания и иновациите и бизнеса с висока добавена стойност), ключов етап 153 от подмярка Е.1.3.4 (Насърчаване на публично-частни партньорства), ключов етап 175 от подмярка Е.1.7.1. (Създаване на решение, за да се даде възможност за получаване на електронни съобщения) по компонент 6 (Ефикасен публичен сектор и предварителни условия за възстановяване след пандемията) и ключов етап 180 от подмярка Ж.1.1.1 (Проучване относно схемата за минимален доход и свързаните с нея промени в законодателството) по компонент 7 (Повече възможности за всички за активно изграждане на национално благосъстояние). Посочените корекции не засягат изпълнението на съответните мерки.

- (24) В главата за REPowerEU са включени една реформа и три инвестиции.
- (25) Реформа (3.1.3.) е насочена към подобряване на инвестиционната среда за разработчиците на възобновяеми енергийни източници. По-специално, реформата е насочена към рационализиране и ускоряване на процедурите за издаване на разрешения и други административни процедури, включително чрез намаляване на броя на необходимите разрешения, съкращаване на сроковете за получаването им и регулиране на хибридните електроцентрали (3.1.3.1.). Също така се очаква изпълнението на реформата да допринесе за постигане на пълно производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници в Литва чрез анализиране на различни сценарии за моделиране и разработване на модел на трансформация на литовския електроенергиен сектор. Освен това реформата е насочена към предоставяне на подкрепа на юридически лица, земеделски производители, общности за енергия от възобновяеми източници или енергийни общности на граждани за придобиването и инсталирането на слънчеви и вятърни електроцентрали, разположени на сушата, като се дава приоритет на собственото потребление, земеделието или икономическите нужди (3.1.3.2.). С реформата се осигурява ефективен принос за постигане на целите на REPowerEU, определени в член 21в, параграф 3, букви б) и д) от Регламент (ЕС) 2021/241, чрез предложения относно необходимите действия за по-нататъшно развитие на капацитета на Литва за производство на електроенергия от възобновяеми източници, предложения за постигане на еквивалент на 100 % от общото национално потребление на електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, и чрез предоставяне на подкрепа за създаването на допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници.
- (26) По главата REPowerEU се увеличава финансирането за санирането на многофамилни сгради, което подобрява енергийната ефективност на сградите и намалява разходите за отопление на обитателите. По този начин до известна степен се допринася за намаляване на енергийната бедност, с която често се сблъскват групите в неравностойно социално-икономическо положение.

(27) Новите инвестиции по главата REPowerEU включват: а) подкрепа за ускоряване на санирането на сгради (3.1.1), б) подкрепа за закупуване на екологични превозни средства за вътрешен воден транспорт (3.1.2.), в) подкрепа под формата на заем за увеличаване на капацитета за производство от ВЕИ (3.3.1.). Първата инвестиция (3.1.1.) съдържа два елемента: а) актуализиране и изпитване на практика на пакети и стандарти за саниране на сгради (3.1.1.1.); и б) подкрепа за саниране на многофамилни сгради за повишаване на енергийната ефективност (до клас „А“) (3.1.1.2.). Първият елемент (3.1.1.1) се състои от демонстрационни проекти за екологично саниране, при които се използват нови индустриализирани, топлинно сглобени изолационни системи от органични суровини, както и технологии за информационно моделиране на сгради, които комбинират всички строителни процеси. По втория елемент (3.1.1.2.) се предоставя подкрепа под формата на възстановяване на разходите в размер на най-малко 30 % от разходите за работа, възстановяване на разходите за заеми с лихвен процент над 3 % и 100 % възстановяване на направени разходи за техническа помощ, която включва разходите за подготовка, администриране и техническо обслужване на проектите. Втората инвестиция (3.1.2.) е насочена към осигуряване на подкрепа за закупуването и доставката на оборудване, необходимо за вътрешния воден транспорт с нулеви емисии. Третата инвестиция (3.3.1.) включва предоставяне на заеми за стопански субекти (включително публични субекти, осъществяващи дейности подобни на тези на частните субекти) за инвестиране в проекти, подкрепящи създаването на допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници (слънчева и вятърна).

- (28) Очаква се горепосочените инвестиции да допринесат за постигане на целите по член 21в, параграф 3, букви б), в) и д) от Регламент (ЕС) 2021/241, като предоставят подкрепа за транспортни решения с нулеви емисии и като предоставят подкрепа под формата на заем за създаване на допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници.
- (29) Комисията оцени изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, спрямо критериите за оценка, определени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241.

Балансиран отговор, допринасящ за шестте стълба

- (30) В съответствие с член 19, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.1 от приложение V към него измененият ПБУ, включващ главата за REPowerEU, представлява в голяма степен (рейтинг „А“) всеобхватен и адекватно балансиран отговор на икономическото и общественото положение, като по този начин допринася по подходящ начин за всичките шест стълба, посочени в член 3 от същия регламент, като се вземат предвид специфичните предизвикателства пред съответната държава членка и разпределените ѝ финансови средства.

- (31) Комисията счита, че измененият ПБУ, включващ главата за REPowerEU, оказва положително въздействие върху приноса на ПБУ към първия стълб на екологичния преход, като главата за REPowerEU допринася почти 100 % за постигане на целите в областта на екологичния преход. По отношение на другите стълбове естеството и степента на предложените изменения на ПБУ не оказват влияние върху предходната оценка на ПБУ, тъй като представляват всеобхватен и адекватно балансиран отговор на икономическото и социалното положение, или върху подходящия принос и за шестте стълба, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. Във връзка със стълба на екологичния преход, в изменения ПБУ на Литва, включващ главата за REPowerEU, допълнително са разгледани екологичните предизвикателства, по-специално по компонент 2 (Екологична трансформация на Литва) и новодобавения компонент 8 (глава за REPowerEU). По компонент 2 в изменения ПБУ се повишава амбицията на някои съществуващи инвестиции, а именно в областта на транспорта. Компонентът освен това включва нова реформа за насърчаване на екосъобразното финансиране чрез план за действие за екосъобразно финансиране. Реформата включва и създаването на Център за знания и компетентност в областта на екосъобразното финансиране. По компонент 8 мерките, които се отнасят до процедурите за издаване на разрешения, внедряването на енергия от възобновяеми източници, обновяването на многофамилни сгради, екологичните пилотни проекти за саниране на сгради и екологичния вътрешен воден транспорт, допринасят за постигането на целите на Съюза в областта на климата до 2030 г. и за целта на Съюза за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки

- (32) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него се очаква измененият ПВУ, включващ главата за REPowerEU, да допринесе за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата (рейтинг „А“), посочени в съответните специфични за държавата препоръки, отправени към Литва, включително техните фискални аспекти, или с предизвикателствата, посочени в други съответни документи, официално приети от Комисията в контекста на европейския семестър.
- (33) По-специално в изменения ПВУ са взети предвид специфичните за държавата препоръки, приети от Съвета преди неговото представяне. Тъй като размерът по ПВУ се увеличи вследствие на допълнително искане за заем, в цялостната оценка са взети предвид всички структурни препоръки за 2022 г. и 2023 г.
- (34) След като направи оценка на напредъка по изпълнението на всички съответни специфични за държавата препоръки към момента на представяне на изменения ПВУ, Комисията констатира, че препоръката за консолидиране на изпълнителните агенции за научни изследвания и иновации (препоръка 3.8 от 2019 г.) е изпълнена изцяло. Постигнат е значителен напредък по отношение на препоръките за смекчаване на въздействието на кризата върху заетостта (препоръка 2.1 от 2020 г.), за увеличаване на инвестициите за стимулиране на потенциала за растеж (препоръка 1.3 от 2021 г.), за разширяване на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийна сигурност (препоръка 1.2 от 2022 г.) и за осигуряване на достатъчен капацитет на междусистемните енергийни връзки (препоръка 4.5 от 2022 г.).

- (35) Измененият ПВУ включва обширен набор от взаимно укрепващи се реформи и инвестиции, които допринасят за ефективното справяне с всички или със значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки, които Съветът отправи към Литва в контекста на европейския семестър. Въпреки че в изменения ПВУ се предлагат някои промени в същността на настоящите мерки, те не засягат предходната оценка на обхвата на значителна подгрупа от предизвикателствата, определени в специфичните за държавата препоръки от 2019 г. и 2020 г.
- (36) Ключовите мерки в изменения ПВУ, включващ главата за REPowerEU, допринасят за засилване на амбицията на ПВУ по отношение на специфична за държавата препоръка 4 за 2022 г. за намаляване на цялостната зависимост от изкопаеми горива чрез ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, повишаване на енергийната ефективност и декарбонизация на промишлеността, транспорта и сградите и осигуряване на достатъчен капацитет на енергийните междусистемни връзки и по отношение на специфична за държавата препоръка 4 за 2023 г. за допълнително намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и вносна енергия чрез ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници и увеличаване на политическите усилия, насочени към предоставяне и придобиване на умения, необходими за екологичния преход.

- (37) По-специално новите инвестиции и реформи имат за цел да се справят с ключовите предизвикателства, свързани с намаляването на зависимостта от изкопаеми горива и насърчаването на използването на възобновяеми енергийни източници.
- Инвестицията във финансовия инструмент за увеличаване на производствения капацитет от БЕИ следва да допринесе за достатъчен капацитет на междусистемните енергийни връзки чрез увеличено производство на електроенергия в държавата.
- Законодателните промени, предложени в реформата по главата за REPowerEU, насочени към рационализиране и ускоряване на процедурите за издаване на разрешения и други административни процедури, включително чрез намаляване на броя на необходимите разрешения, съкращаване на сроковете за получаването им и регулиране на хибридните електроцентрали, следва да допринесат за осигуряване на достатъчен капацитет и достъп до мрежата. Освен това увеличената инвестиция в подкрепа на санирането на многофамилни сгради ще допринесе значително за повишаване на енергийната ефективност и декарбонизацията на сградите, като по този начин ще допринесе до известна степен и за намаляване на енергийната бедност. И накрая, измененият ПВУ включва инвестиция в екологична мобилност, насочена към закупуването на екологични превозни средства за вътрешен воден транспорт, което се очаква да допринесе за декарбонизацията на транспортния сектор.

- (38) В допълнение към главата за REPowerEU, измененият ПБУ включва и няколко нови реформи, насочени към определена степен на справяне с поднабор от специфични за държавата препоръки за 2022 г. и 2023 г. Първо, по отношение на специфичната за държавата препоръка за повишаване на качеството и подобряване на планирането и предоставянето на социални услуги, ПБУ включва реформа, насочена към подобряване на качеството, интегрирането и персонализирането на социалните услуги и службите по заетостта. Второ, по отношение на специфична за държавата препоръка 1 за 2022 г. за насърчаване на сътрудничеството при възлагане на обществени поръчки на правителствено и общинско равнище, ПБУ включва реформа, насочена към разширяване на списъка с продукти, които могат да бъдат закупени чрез Централната организация за снабдяване, и изготвяне на план за централизация на възлагането на обществените поръчки на здравни институции и агенции.

Принос към потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост

- (39) В съответствие с член 19, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.3 от приложение V към него се очаква измененият ПБУ, включващ главата за REPowerEU, да окаже силно въздействие (рейтинг „А“) върху укрепването на потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост на Литва, като допринася за прилагането на Европейския стълб на социалните права, включително чрез насърчаване на политиките за децата и младите хора, както и за смекчаването на икономическото и социалното въздействие на кризата, свързана с COVID-19, като по този начин засилва икономическото, социалното и териториалното сближаване и конвергенцията в рамките на Съюза.

- (40) При първоначалната оценка на ПВУ в съответствие с член 19, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.3 от приложение V към него бе установено, че се очаква ПВУ да окаже силно въздействие (рейтинг „А“) върху укрепването на потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост на Литва, върху приноса за прилагането на Европейския стълб на социалните права, включително чрез насърчаване на политиките за децата и младите хора, както и за смекчаването на икономическото и социалното въздействие на кризата, свързана с COVID-19, като при това засилва икономическото, социалното и териториалното сближаване и конвергенцията в рамките на Съюза.
- (41) Стилизираното моделиране на службите на Комисията показва, че в сравнение с основния сценарий в първоначалния ПВУ, новите интервенции, финансирани по линия на заема по Механизма за възстановяване и устойчивост, ще доведат до по-високо равнище на БВП от средно 0,4 % за периода 2024—2027 г., независимо от положителното въздействие, което могат да имат включените структурни реформи или други нови мерки, финансирани с безвъзмездни средства. Последните въздействия бяха включени в прогнозите на Литва и според информацията, представена в искането на Литва за изменение, новите интервенции, включени в измененния ПВУ, ще доведат до по-високо равнище на БВП от средно 0,97 % или 492,5 милиона евро годишно, за периода 2023—2027 г. Прогнозите на Литва също така показват слабо положително социално въздействие на новите мерки, включени в измененния ПВУ (предвижда се равнището на заетост да нарасне с 0,32 %) и леко отрицателно фискално въздействие (въздействието върху салдото по консолидирания държавен бюджет се оценява на -0,27 % от БВП) за периода 2023—2027 г.

- (42) Нововъведените реформи и инвестиции в изменения ПВУ допринасят за ускоряване на екологичния преход и енергийната независимост, което се очаква да има положително въздействие върху потенциала за растеж на Литва, както и върху нейната икономическа и институционална устойчивост. В изменения ПВУ, включващ главата за REPowerEU, в инвестиция 2 по компонент Е.2 се въвежда финансов инструмент за предоставяне на заеми на предприятия за придобиване и разработване на екологични технологии и технологии с висока добавена стойност за промишлено развитие. Тъй като се очаква мярката да е насочена предимно към малки и средни предприятия и по-големи предприятия в сектори с трудности при получаване на финансова помощ от традиционни финансови институции, чрез нея следва да се осигури необходимото финансиране и да се укрепи производственият капацитет на литовската промишленост.
- (43) Що се отнася до социалното въздействие на изменения ПВУ, ключовата реформа, насочена към социалните услуги, е реформа 1 по компонент Ж.3 за подобряване на качеството на социалните услуги и службите по заетостта. С оглед на намаляването на разпокъсаността на планирането и предоставянето на такива услуги, реформата се очаква да се справи с недостатъците на съществуващата система за социална защита. Очаква се реформата като цяло да засили социалното въздействие на плана и да увеличи неговия принос към социалното сближаване.

Ненанасяне на значителни вреди

- (44) В съответствие с член 19, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.4 от приложение V към него се очаква измененият ПВУ, включващ главата за REPowerEU, да гарантират, че никоя от мерките (рейтинг „А“) за изпълнение на реформите и инвестиционните проекти, включени в този план за възстановяване и устойчивост, не нанася значителни вреди във връзка с постигането на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета¹ (принцип за „ненанасяне на значителни вреди“).

¹ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

- (45) Оценката на съответствието на изменения ПВУ, включващ главата за REPowerEU, с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ е извършена в съответствие с методиката, изложена в техническите насоки, предоставени в известието на Комисията, озаглавено „Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост“¹. Оценката се извършва систематично за всяка изменена реформа и инвестиция, като се следва двуетапният подход. Заключение от оценката е, че за всички изменени мерки или няма риск от значителни вреди, или, когато бъде установен риск, се извършва по-подробна оценка, доказваща липсата на значителни вреди. Литва съобщи за подробната оценка на новите мерки, включително на тези в главата за REPowerEU. Нито една от мерките в главата за REPowerEU не налага дерогация от принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Когато е необходимо, изискванията от оценката на „ненанасянето на значителни вреди“ са залегнали в структурирането на дадена мярка и са посочени в ключов етап или цел на тази мярка. Въз основа на предоставената информация може да се направи заключението, че не се очаква нито една мярка да нанася значителни вреди във връзка с постигането на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852.

Принос към целите на REPowerEU

- (46) В съответствие с член 19, параграф 3, буква га) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.12 от приложение V към него се очаква главата за REPowerEU да допринесе ефективно в голяма степен (рейтинг „А“) за енергийната сигурност, диверсификацията на енергийните доставки на Съюза, за увеличаване на използването на енергия от възобновяеми източници и на енергийната ефективност, за увеличаване на капацитета за съхраняване на енергия или за необходимото намаляване на зависимостта от изкопаеми горива преди 2030 г.

¹ ОВ С 58, 18.2.2021 г, стр. 1.

- (47) Целта, посочена в член 21в, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 за повишаване на енергийната ефективност в сградите и критичната енергийна инфраструктура, декарбонизиране на промишлеността, увеличаване на производството и усвояването на устойчив биометан и на водород от възобновяеми източници или водород без изкопаеми горива и увеличаване на дела и ускоряването на внедряването на енергия от възобновяеми източници се очаква да бъде постигната чрез реформа 3.1.3.1. която е насочена към рационализиране и ускоряване на процедурите за издаване на разрешение и други административни процедури, включително чрез намаляване на броя на необходимите разрешения, съкращаване на сроковете за получаването им и регулиране на хибридните електроцентрали, като по този начин се ускорява внедряването на възобновяеми енергийни източници. Освен това реформа 3.1.3.2. е насочена към предоставяне на подкрепа на юридически лица, земеделски производители, общности за енергия от възобновяеми източници или енергийни общности на граждани за придобиването и инсталирането на слънчеви и вятърни електроцентрали, разположени на сушата, като се дава приоритет на собственото потребление, земеделието или икономическите нужди, и по този начин се ускорява и внедряването на възобновяеми енергийни източници. Освен това главата за REPowerEU съдържа инвестиция (3.3.1.) за отпускане на заеми за стопански субекти (включително публични субекти, осъществяващи дейности, подобни на тези на частните субекти) за инвестиране в проекти, подкрепящи създаването на допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници (слънчева и вятърна), като по този начин се ускорява внедряването на възобновяеми енергийни източници. Главата за REPowerEU освен това съдържа инвестиция (3.1.1), която има за цел да увеличи темпото на процеса на саниране на сгради чрез актуализиране и изпитване на практика на пакети и стандарти за саниране на сгради и подкрепа за саниране на сгради, като по този начин се повишава енергийната ефективност в сградите.

- (48) Очаква се целта, посочена в член 21в, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/241 относно енергийната бедност, да бъде постигната чрез мярка, предоставяща подкрепа за саниране на многофамилни сгради, което подобрява енергийната ефективност на сградите и намалява разходите за отопление на обитателите. С мярката до известна степен се допринася за намаляване на енергийната бедност, с която често се сблъскват групите в неравностойно социално-икономическо положение.
- (49) Целта, посочена в член 21в, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 за преодоляване на вътрешни и трансгранични пречки при пренос и разпределение на енергия, подпомагане на съхранението на електроенергия и ускоряване на интегрирането на възобновяеми енергийни източници, както и за осигуряване на подкрепа за транспорта с нулеви емисии и неговата инфраструктура, включително железниците, се очаква да бъде постигната чрез реформа 3.1.3.1., която се очаква да допринесе за достигане на производство от възобновяеми източници на 100 % от електроенергията в Литва, чрез анализиране на различни сценарии за моделиране и разработване на модел за трансформация на електроенергийния сектор на Литва, като по този начин се подпомага разрешаването на вътрешните и трансграничните проблеми при преноса и разпределението на енергия. Освен това главата за REPowerEU включва инвестиция (3.1.2.), която се очаква да намали използването на автомобилен транспорт на стоки чрез насърчаване на алтернативен и по-чист транспорт на стоки и други видове товари по вода, като по този начин се осигурява подкрепа за транспорта с нулеви емисии и неговата инфраструктура.
- (50) Мерките по REPowerEU са насочени към намаляване на емисиите на парникови газове и увеличаване на дела на възобновяемите източници на енергия. Тези мерки също така укрепват мерките за енергийна ефективност и саниране на сгради, включени в първоначалния ПВУ, и се очаква да допринесат за увеличеното внедряване на ВЕИ и намаленото потребление на енергия.

- (51) Очаква се реформата по главата за REPowerEU, насочена към опростяване на административните изисквания за разгръщането на нов капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници, да укрепи енергийната сигурност на Литва чрез изменения на Закона за електроенергията и Закона за възобновяемата енергия. Най-важните промени са определянето и регулирането на хибридните електроцентрали, рационализирането на процедурите за издаване на разрешения за внедряване на ВЕИ, както и съкращаването на сроковете за получаването им. Реформата на Литва на системата за разрешения за проекти за възобновяема енергия се очаква да намали административните пречки и да допринесе за намаляване на зависимостта на държавата от изкопаеми горива.
- (52) Освен това мерките по главата за REPowerEU са съгласувани с усилията по първоначалния ПБУ на Литва за насърчаване на декарбонизацията на икономиката чрез увеличаване на разгръщането на капацитет за производство на възобновяема енергия, процеса на саниране на сградите и декарбонизацията на транспортния сектор.
- (53) Капацитетът и гъвкавостта на електроенергийната мрежа са пречка за интегрирането на възобновяемите енергийни източници и за повишаването на ефективността, надеждността и сигурността на електроснабдяването. Следователно инвестициите в изграждането на централи за възобновяеми енергийни източници, разположени на сушата, и индивидуални съоръжения за съхранение по главата за REPowerEU на Литва се очаква до голяма степен да направят мрежата по-подходяща за интегриране на възобновяеми енергийни източници и за доставка на стабилна, гъвкава и бързо реагираща енергия.
- (54) Поради всички гореизложени съображения се очаква измененият ПБУ, включващ главата за REPowerEU, да допринесе ефективно в голяма степен за енергийната сигурност, за диверсификацията на енергийните доставки за Съюза, за увеличаване на навлизането на енергията от възобновяеми източници и на енергийната ефективност, за увеличаване на капацитета за съхраняване на енергия или за необходимото намаляване на зависимостта от изкопаеми горива преди 2030 г.

Мерки с трансгранично или многонационално измерение или въздействие

- (55) В съответствие с член 19, параграф 3, буква гб) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.13 от приложение V към него се очаква мерките, включени в главата за REPowerEU, в голяма степен (рейтинг „А“) да имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие.
- (56) Главата за REPowerEU допринася за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и за намаляване на потреблението на енергия. По-специално, по-голямата част от мерките, включени в главата за REPowerEU, имат многонационално или трансгранично измерение или въздействие. Инвестиционната подкрепа за увеличаване на капацитета за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници и придружаващото проучване за прехода на електроенергийната система на Литва към 100 % възобновяема енергия в крайна сметка ще намалят зависимостта от внос на електроенергия и зависимостта от изкопаеми горива. Очаква се също така мерките да намалят зависимостта от изкопаеми горива на транспортния сектор на Литва. Следва да бъде предоставена инвестиционна подкрепа за създаване на необходимата инфраструктура за екологичен вътрешен воден транспорт на тежки товари, което се очаква да допринесе за намаляване на претоварването и на търсенето на вносни изкопаеми горива. Освен това следва да бъде предоставена инвестиционна подкрепа за саниране на многофамилни сгради и по този начин да се подобри енергийната ефективност на жилищния сектор на Литва. Очаква се това да намали енергийните потребности на такива сгради и на свой ред зависимостта от изкопаеми горива.
- (57) Прогнозните разходи за тези мерки с трансгранично или многонационално измерение или въздействие, включени в главата за REPowerEU, представляват 100 % от общите прогнозни разходи по главата за REPowerEU и обосновават оценката на мерките, включени в главата за REPowerEU, като се очаква до голяма степен те да имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие.

- (58) В съответствие с член 19, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.5 от приложение V към него измененият ПБУ, включващ главата за REPowerEU, съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за екологичния преход, включително за биологичното разнообразие, или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата възлизат на сума, която представлява 40 % от общия размер на разпределените по ПБУ средства и 99 % от очакваните общи разходи за мерките, включени в главата за REPowerEU, изчислени в съответствие с методиката от приложение VI към Регламент (ЕС) 2021/241. В съответствие с член 17 от посочения регламент (ЕС) 2021/241 измененият ПБУ, включващ главата за REPowerEU, е съобразен с информацията, включена в националния план в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г.
- (59) Измененият ПБУ съдържа реформи и инвестиции, които се очаква значително да допринесат за екологичния преход, включително за биоразнообразието, като се изпълни специфичната за държавата препоръка, и се постигне целта на Съюза в областта на климата до 2030 г. и неутралност по отношение на климата до 2050 г. Например с мерките за адаптиране към околната среда и климата в ПБУ ще се финансират намаляването на емисиите на парникови газове от торфищата, устойчивият транспорт и ефективността на ресурсите. В допълнение към мерките в първоначалния ПБУ, мерките по главата за REPowerEU на Литва са насочени най-вече към ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, повишаване на енергийната ефективност и устойчивостта на транспорта и цялостния преход към енергийна независимост. Очаква се тези мерки да окажат трайно въздействие върху екологичния преход, като ускорят преминаването от изкопаеми горива към устойчива система за възобновяема енергия в Литва.

Принос към цифровия преход

- (60) В съответствие с член 19, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.6 от приложение V към него измененият ПВУ съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за цифровия преход или за преодоляване на предизвикателствата, произтичащи от него. Мерките в подкрепа на цифровите цели възлизат на сума, която е 23 % от общия размер на разпределения по изменения ПВУ средства, включително заеми, изчислена в съответствие с методиката от приложение VII към Регламент (ЕС) 2021/241.
- (61) Положителната оценка на приноса към цифровия преход, дадена в решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г., се запазва. Измененият ПВУ включва разширяване на мерките, насочени към укрепване на възможностите за киберсигурност на държавата. Мерките включват приемане на Национална програма за развитие на киберсигурността, създаване на система за мониторинг на киберсигурността и укрепване на капацитета за разследване на киберпрестъпления. Тези мерки се допълват от инвестиция в повишаване на равнището на образование по киберсигурност на персонала, работещ в държавния сектор. Всички останали мерки по отношение на цифровия преход остават непроменени в изменения ПВУ.

Трайно въздействие

- (62) В съответствие с член 19, параграф 3, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.7 от приложение V към него се очаква измененият ПБУ, включващ главата за REPowerEU, да окаже в голяма степен трайно въздействие върху Литва (рейтинг „А“).
- (63) При първоначалната оценка на ПБУ в съответствие с член 19, параграф 3, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.7 от приложение V към него бе установено, че се очаква ПБУ да окаже в голяма степен трайно въздействие върху Литва (рейтинг „А“).
- (64) Очаква се новите инвестиции, включени в изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, да окажат дългосрочно въздействие върху Литва, тъй като ще се справят със структурните предизвикателства, набелязани в специфичните за държавата препоръки. Инвестициите по главата за REPowerEU са насочени най-вече към изграждането на допълнителни мощности за възобновяеми енергийни източници, подобряване на енергийната ефективност на сградите и подпомагане на закупуването на транспорт с нулево нетно потребление. Очаква се мерките да имат трайно положително въздействие върху екологичния преход на Литва чрез подобряване на дългосрочната енергийна сигурност и достъпност.

- (65) Очаква се новите реформи, включени в изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, да окажат дългосрочно въздействие върху Литва, тъй като ще се справят със структурните предизвикателства, набелязани в специфичните за държавата препоръки. Очаква се добавените реформи в областта на БЕИ, позволяващи екосъобразно финансиране, да имат трайно въздействие върху екологичния преход на Литва, чрез улесняване и ускоряване на разгръщането на нейния капацитет за производство на електрическа енергия. Очаква се реформата в социалните услуги да допринесе и за повишаване на качеството и персонализацията на социалните услуги в държавата.

Мониторинг и изпълнение

- (66) В съответствие с член 19, параграф 3, буква з) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.8 от приложение V към него предложените в изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, мерки са подходящи (рейтинг „А“), за да осигурят ефективен мониторинг и изпълнение на ПБУ, включително предвидения график, ключовите етапи и целите, както и свързаните с тях показатели.
- (67) В първоначалния ПБУ са предложени подходящи мерки за осигуряване на ефективен мониторинг и изпълнение на плана, включително предвидения график, ключовите етапи и целите, и свързаните с тях показатели.

- (68) Естеството и степента на измененията на ПБУ на Литва не оказват влияние върху предходната оценка на ефективния мониторинг и изпълнение на ПБУ. Цялостните организационни мерки за оценка на адекватността на изпълнението на ПБУ гарантират правилният мониторинг на напредъка и отчитането остава непроменено. Ключовите етапи и целите на изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, осигуряват възможност за подходящ мониторинг на изпълнението на ПБУ. Всяка от новите реформи и инвестиции, въведени по главата за REPowerEU, включва най-малко една цел или ключов етап, който съдържа ключовите елементи на мярката и осигурява възможност за оценка на постигането на заложените в нея цели. Ключовите етапи и целите са ясни и реалистични и предложените показатели, избрани за изпълнението на ключови етапи и цели, остават уместни, приемливи и надеждни.

Определяне на разходите

- (69) В съответствие с член 19, параграф 3, буква и) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.9 към него обосновката в изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, за размера на очакваните общи разходи по ПБУ е в умерена степен (рейтинг „Б“) разумна и реалистична, съответства на принципа на ефективност на разходите и е съизмерима с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.
- (70) При първоначалната оценка на ПБУ бе установено, че Литва е предоставила прогноза за разходите за всяка инвестиция, включена в ПБУ, съдържаща като цяло подробна и добре обоснована разбивка на разходите. Обосновката, предоставена от Литва относно размера на прогнозните общи разходи по ПБУ, беше в средна степен разумна и реалистична, в съответствие с принципа за ефективност на разходите и съизмерима с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.

- (71) Литва е предоставила индивидуални прогнози за разходите за всички нови мерки, които водят до разходи в ПБУ, включващ главата за REPowerEU, както и индивидуални обосновки за всички мерки, чиито изменения са довели до промяна в прогнозите за разходите или свързаната цел. Предоставената от Литва информация за разходите като цяло е достатъчно подробна и обоснована. Литва предостави прогнози и допускания за разходите, като използва стандартната таблица по образец, която е предназначена за обобщаване на ключовата информация и доказателства за изчисляването на разходите, включително методиката, залегнала в основата на изчисляването на разходите. Литва също така предостави за повечето от новите мерки допълнителни документи и материали, предназначени за изясняване на определянето на разходите и предоставяне на данни за разходите и референтни показатели за сравними инвестиции, направени в миналото или в други държави. Тези документи съдържат описания и обяснения на основните движещи фактори и промените в разходите за изменените мерки и тяхната пропорционалност. Оценката на определянето на разходите и придружаващите документи показва, че повечето от разходите за новите мерки са добре обосновани, разумни и реалистични. Освен това промените в прогнозите за разходите по изменените мерки са достатъчно обосновани и пропорционални. И на последно място, общите прогнозни разходи по плана за възстановяване и устойчивост съответстват на принципа за ефективност на разходите и са съизмерими с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.
- (72) Литва предостави достатъчно информация и доказателства, че разходите за всички нови мерки и мерките по главата за REPowerEU няма да бъдат финансирани едновременно и от други източници на финансиране на Съюза. Ангажиментът за въвеждане на предпазни мерки, насочени към предотвратяване на двойното финансиране, остава и не е променен при изменението на ПБУ.

- (73) В съответствие с член 19, параграф 3, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/241 и раздел 2.10 от приложение V към него мерките, предложени в изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, както и допълнителните мерки, съдържащи се в настоящото решение, са подходящи (рейтинг „А“), за да се предотвратят, разкриват и коригират корупцията, измамите и конфликтите на интереси при използването на средствата, предоставени по посочения регламент, и с тях се очаква на практика да бъде избегнато двойно финансиране по посочения регламент и по други програми на Съюза. Това не засяга прилагането на други инструменти и механизми за насърчаване и осигуряване на спазването на правото на Съюза, включително за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси, както и за защита на бюджета на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (74) При оценката на първоначалния ПБУ в съответствие с член 19, параграф 3, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.10 от приложение V към него бе счетено, че предложените в него мерки са адекватни (рейтинг „А“), за да се предотвратят, разкриват и коригират корупцията, измамите и конфликтите на интереси.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 1).

- (75) Измененият ПБУ включва актуализиране на рамката за одит и контрол. В допълнение към отговорностите, възложени на управляващите и администриращите органи, предложените промени в системата за управление и вътрешен контрол на Литва възлагат ролята на координиращ орган на Централната агенция за управление на проекти (CPMA) заедно с Министерството на финансите. Освен това измененият ПБУ на Литва предвижда използването на съществуващите национални информационни системи за съхраняване на данните, посочени в член 22, параграф 2, буква г), точка iii) от Регламент (ЕС) 2021/241, докато INVESTIS започне да функционира напълно. INVESTIS е единна информационна система, предназначена за управлението на ПБУ и други средства на Съюза за периода 2021—2027 г. Естеството и степента на тези изменения не оказват влияние върху първоначалната оценка на ефективния мониторинг и изпълнение на ПБУ.

Съгласуваност на ПБУ

- (76) В съответствие с член 19, параграф 3, буква к) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.11 от приложение V към него измененият ПБУ, включващ главата за REPowerEU, съдържа във висока степен (рейтинг „А“) мерки за осъществяването на реформи и на проекти за публични инвестиции, които представляват съгласувани действия.

- (77) В изменения ПВУ, включващ главата за REPowerEU, са изменени седемте съществуващи компонента и като допълнителен компонент е добавена главата за REPowerEU (компонент 8). Планът продължава да съдържа решения за справяне с дългосрочни структурни предизвикателства и да е насочен към повишаване на устойчивостта на литовската икономика. Предложените изменения не променят цялостната съгласуваност на ПВУ, като се има предвид, че компонентите са съставени от последователни пакети от реформи и инвестиции, които взаимно се укрепват и допълват. ПВУ е допълнително обогатен с мерки в подкрепа на екологичния преход и е добавена нова глава за REPowerEU. Освен това допълнителните инвестиции в киберсигурността ще укрепят цифровия преход чрез осигуряване на гаранции за ефективността на управлението на данни, както и подобряване на възможностите на Литва в областта на киберсигурността.

Други критерии за оценка

- (78) Комисията смята, че измененията, предложени от Литва, не засягат положителната оценка на ПВУ, съдържаща се в решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. по отношение на целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана спрямо критериите за оценка, определени в член 19, параграф 3, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/241.

- (79) Литва проведе целенасочени консултации със съответните заинтересовани страни във връзка с изготвянето на изменения ПВУ, включващ главата за REPowerEU. Включени бяха социални и икономически партньори на местно и регионално равнище. Министерствата проведоха консултации със своите партньори в съответната област и набелязаха дейности, които пряко допринасят за постигането на целите на REPowerEU. При провеждане на консултациите с тях, заинтересовани страни подчертаха значението на увеличаването на инвестициите в производството на енергия от възобновяеми източници и енергийната независимост. Освен това на 7 декември 2022 г. Министерството на финансите започна едномесечна консултация, отворена за широката общественост. Обществеността бе информирана предварително за предложените промени в няколко съобщения за медиите, публикувани на уебсайта на Министерството на финансите и на пресконференция, на която присъстваха министрите на финансите и на енергетиката, проведена в деня на започването. Освен това обществеността бе поканена да изрази мнението си в профила на Министерството на финансите в социалните медии. Правителството на Литва получи само едно предложение чрез обществените консултации за възможно развитие на образователния сектор. За да се гарантира ангажираността на съответните участници, от решаващо значение е всички заинтересовани местни органи и заинтересовани страни, включително социалните партньори, да участват по време на цялото изпълнение на инвестициите и реформите, включени в изменения ПВУ, включващ главата за REPowerEU.

Положителна оценка

- (80) Вследствие на положителната оценка на Комисията по отношение на изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, в която се констатира, че ПБУ съответства в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 20, параграф 2 от посочения регламент и приложение V към него, с настоящото решение следва да се определят реформите и инвестиционните проекти, необходими за изпълнението на изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, съответните ключови етапи, цели и показатели, както и сумата, предоставена от Съюза за изпълнението на изменения ПБУ, включващ главата за REPowerEU, под формата на безвъзмездна финансова подкрепа и заеми.

Финансово участие

- (81) Прогнозните общи разходи на изменения ПБУ на Литва, включващ главата за REPowerEU, възлизат на 3 849 237 823 EUR. Тъй като размерът на прогнозните общи разходи на изменения ПБУ е по-висок от актуализираното максимално финансово участие, налично за Литва, разпределеното финансово участие, изчислено в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) 2021/241, за изменения ПБУ на Литва, включващ главата за REPowerEU, следва да се равнява на общия размер на финансовото участие, налично за изменения ПБУ на Литва, включващ главата за REPowerEU. Тази сума се равнява на 2 099 135 822 EUR.

- (82) В съответствие с член 21а, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241 на 30 юни 2023 г. Литва подаде искане за разпределение на приходите, посочени в член 21а, параграф 1 от същия регламент, които се разпределят между държавите членки въз основа на показателите, определени в методиката в приложение IVa към посочения регламент. Прогнозните общи разходи за реформите и инвестициите, имащи за цел да допринесат за постигането на целите, определени в член 21в, параграф 3, букви б)—е) от Регламент (ЕС) 2021/241, включени в главата за REPowerEU, възлизат на 198 429 642 EUR. Тъй като тази сума е по-висока от дела на разпределените средства, наличен за Литва, допълнителната безвъзмездна финансова подкрепа, налична за Литва, следва да се равнява на дела на разпределените средства. Тази сума се равнява на 193 729 642 EUR.
- (83) В допълнение към това, в съответствие с член 4а от Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета¹ на 1 март 2023 г. Литва представи обосновано искане за трансфер към Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 (наричан по-долу „Механизмът“), на част от наличната предварително разпределена за нея сума от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит, възлизаща на 4 700 000 EUR. Посочената сума следва да бъде предоставена като допълнителна безвъзмездна финансова подкрепа за подпомагане на реформите и инвестициите по главата за REPowerEU.
- (84) Общото финансово участие, налично за Литва, следва да възлиза на 2 297 565 464 EUR.

¹ Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2021 г. за създаване на резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит (ОВ L 357, 8.10.2021 г., стр. 1).

Заем

- (85) В допълнение, с цел да подпомогне допълнителните реформи и инвестиции Литва поиска подкрепа под формата на заем в размер на общо 1 551 672 358 EUR, по-специално 549 130 737 EUR за подпомагане на реформи и инвестиции по главата за REPowerEU и 1 002 541 621 EUR за подпомагане на други реформи и инвестиции в рамките на ПБУ. Максималният размер на заема, поискан от Литва, е по-малък от 6,8 % от brutния ѝ национален доход за 2019 г. по текущи цени. Размерът на прогнозните общи разходи за ПБУ е по-голям от комбинираното финансово участие, налично за Литва, включително за главата за REPowerEU, и актуализираното максимално финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа, приходите от схемата за търговия с емисии съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹ и средствата от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит.

Предварително финансиране по REPowerEU

- (86) Литва поиска следното финансиране за изпълнението на нейната глава за REPowerEU: трансфер на 4 700 000 EUR от предварително разпределените средства от ресурсите на резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит и 193 729 642 EUR от приходите от схемата за търговия с емисии съгласно Директива 2003/87/ЕО, 549 130 737 EUR под формата на заем.

¹ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

- (87) За посочените суми съгласно член 21г от Регламент (ЕС) 2021/241 на 30 юни 2023 г. Литва поиска предварително финансиране в размер на 20 % от поисканото финансиране. В зависимост от наличните ресурси това предварително финансиране следва да се предостави на Литва, при условие че влязат в сила споразуменията, което ще бъдат сключени между Комисията и Литва съгласно член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241 и съгласно член 15, параграф 2 от посочения регламент .
- (88) Поради това Решение за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Литва следва да бъде съответно изменено. От съображения за яснота приложението към посоченото решение за изпълнение следва да бъде изцяло заменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Литва се изменя, както следва:

- 1) Член 1 се заменя със следното:

„Член 1

Одобряване на оценката на ПВУ

Одобрява се оценката на изменения ПВУ на Литва въз основа на критериите, предвидени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. Реформите и инвестиционните проекти в рамките на ПВУ, мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително съответните ключови етапи и цели и допълнителните ключови етапи и цели, свързани с изплащането на заема, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, както и редът и условията за предоставяне на пълен достъп от Комисията до съответните основни данни, са определени в приложението към настоящото решение.“

2) В член 2 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Съюзът предоставя на Литва финансиране под формата на безвъзмездна подкрепа в размер на 2 297 565 464 EUR*. Това финансиране включва:

- а) сума в размер на 2 091 774 090 EUR, която се предоставя за поемане на правно задължение до 31 декември 2022 г.;
- б) сума в размер на 7 361 732 EUR, която се предоставя за поемане на правно задължение от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г.;
- в) сума в размер на 193 729 642 EUR** в съответствие с член 21а, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/241, изключително за реформите и инвестициите, имащи за цел да допринесат за постигането на целите, определени в член 21в, параграф 3, букви б)—е) от посочения регламент;
- г) сума в размер на 4 700 000 EUR, прехвърлена от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит към Механизма.

2. Комисията предоставя финансовото участие от Съюза на Литва на вноски в съответствие с приложението към настоящото решение. Сума в размер на 289 145 365 EUR се предоставя като предварително финансиране в съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) 2021/241.

Сума в размер на 39 685 928 EUR се предоставя като предварително финансиране в съответствие с член 21г от Регламент (ЕС) 2021/241.

Посоченото предварително финансиране може да бъде изплатено от Комисията на не повече от две плащания.

Предварителното финансиране и вноските могат да бъдат изплатени от Комисията на един или няколко транша. Размерът на траншовете зависи от наличието на финансиране.

-
- * Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Литва от разходите, посочени в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислени в съответствие с методиката, изложена в член 11 от посочения регламент.
 - ** Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадането на пропорционалния дял на Литва от разходите, посочени в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислени в съответствие с методиката, изложена в приложение IVa към посочения регламент.“

3) Вмъква се следният член:

„Член 2а

Подкрепа под формата на заем

1. Съюзът отпуска на Литва заем с максимален размер 1 551 672 358 EUR.
2. Комисията предоставя на Литва подкрепата под формата на заем, посочена в параграф 1, на вноски в съответствие с приложението към настоящото решение.

Сума в размер на 109 826 147 EUR се предоставя като предварително финансиране в съответствие с член 21г от Регламент (ЕС) 2021/241.

Посоченото предварително финансиране може да бъде изплатено от Комисията на не повече от две плащания.

Предварителното финансиране и вноските могат да бъдат изплатени от Комисията на един или няколко транша. Размерът на траншовете зависи от наличието на финансиране.

3. Предварителното финансиране, посочено в параграф 2, се отпуска, при условие че влезе в сила споразумението съгласно член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 („споразумението за заем“) и в съответствие с посоченото споразумение. Предварителното финансиране се уравнява чрез пропорционалното му приспадане от изплащането на вноските.

4. Отпускането на вноските в съответствие със споразумението за заем зависи от наличието на финансиране и от решение на Комисията, взето по член 24 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Литва е изпълнила в задоволителна степен допълнителните ключови етапи и цели, обхванати от заема и определени във връзка с изпълнението на изменения ПВУ, включващ главата за REPowerEU. За да съответства на критериите за плащане, Литва трябва да завърши допълнителните ключови етапи и цели не по-късно от 31 август 2026 г.“

4) Приложението се заменя с текста, съдържащ се в приложението към настоящото решение.

Член 2

Адресат

Адресат на настоящото решение е Република Литва.

Съставено в ... на

За Съвета

Председател
